

Jaarverslag 2017
Vlaamse Heraldische Raad

INHOUD

I. VOORWOORD.....	2
II. OPDRACHT.....	3
III. SAMENSTELLING.....	5
IV. RAADSVERGADERINGEN 2017.....	5
V. WAPENBRIEVEN 2017	6
VI. INTERNE WERKING	7
Bijlage 1: huishoudelijk reglement VHR	8

I. VOORWOORD

De Vlaamse heraldiek kan op een lange traditie bogen, maar is tegelijkertijd ook een weerspiegeling van onze eigen tijd. In wezen is het een taal die zich niet met woorden, maar met beelden uitdrukt. En zoals elke taal evolueert ze met de tijd. Net zozeer als vroeger verkondigen de heraldische symbolen en kleuren vandaag wat ons bezighoudt, de dingen waar we trots op zijn of de waarden die we willen doorgeven. Wat die juist verkondigen is natuurlijk anders dan honderd, tweehonderd jaar geleden en dat vertaalt zich in welke figuren men kiest.

Dit jaar had het 32ste Internationaal Congres voor Genealogische en Heraldische Wetenschappen plaats in Glasgow. Naar aanleiding daarvan heb ik de toen 220 wapenschilden die sinds 2000 door de Vlaamse Gemeenschap zijn verleend aan een beperkt vergelijkend onderzoek onderworpen. Daarbij kon ik een grote verscheidenheid aan symbolen vaststellen. Zelfs door me te beperken tot de twee belangrijkste schildfiguren kwam ik tot 177 verschillende figuren op de nieuw verleende blazoenen. Objecten van menselijke makelij – gaande van zwaarden over boeken en kronen tot bijvoorbeeld ook scheepsboeien – sieren ruim de helft van alle verleende wapens. Allerhande plantensoorten komen in bijna een kwart van de gevallen voor. Vogels en landdieren elk in ongeveer een wapen op tien. Alles samen levert dat een opvallend verschil op met de middeleeuwse heraldiek, waar vooral dieren het heraldische landschap bevolkten. Op de heel lange termijn beschouwd, zegt het met andere woorden iets over onze evoluerende verhouding met de natuur.

Althans tot deze lichting. Wat dit jaar het meest in het oog springt, is de terugkeer van de wolf. Dan heb ik het niet over de eenzame wolf die enkele maanden geleden in de Ardennen gespot is, maar wel over het aantal wolven dat op deze lichting van wapenbrieven voorkomt. De ene gaat, de ander zit een derde klimt. We hebben zelfs een paar zeewolven op een wapenbrief mogen vrijlaten. Ik moet u bekennen dat we in de Raad niet goed weten waar die populariteit van de wolf plotseling vandaan komt. Volgens één hypothese heeft het wat te maken met een populaire televisiereeks. Op dit moment ontbreekt het ons aan voldoende gegevens om deze hypothese te toetsen, maar als ze zou kloppen dan kan het jaar van de draak niet lang meer uitblijven...

(Fragment uit de speech van de voorzitter op de uitreiking van de wapenbrieven door de Minister-President Geert Bourgeois op 3 februari 2017)

Voorzitter van de Vlaamse Heraldische Raad

Luc Duerloo

II. OPDRACHT

De adviestaken van de VHR zijn vastgelegd in het decreet van 3 februari 1998, gewijzigd bij decreet van 27 april 2007 houdende vaststelling van het wapen van privépersonen en instellingen en gewijzigd bij decreet van 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed. Het decreet van 28 januari 1977 legde voor het eerst de regelgeving vast inzake de vaststelling van het wapen en de vlag van de gemeenten. Het decreet werd opgeheven bij decreet van 21 december 1994 houdende vaststelling van het wapen en de vlag van de provincies en de gemeenten, dat op zijn beurt werd opgeheven bij decreet van 27 april 2007 houdende vaststelling van het wapen en de vlag van provincies, gemeenten en districten en de Vlaamse gemeenschapscommissie.

Het decreet van 3 februari 1998 houdende vaststelling van het wapen van privépersonen en instellingen legt volgende taken weg voor de Vlaamse Heraldische Raad:

- op aanvraag van een belanghebbende privé persoon of instelling kan de Vlaamse Regering – nadat ze de commissie geraadpleegd heeft – het recht erkennen om een oud wapen te dragen (artikel 3,§1).
- de Vlaamse Regering kan – nadat ze de commissie heeft geraadpleegd – op eigen initiatief een privé persoon of een instelling het recht verlenen om een nieuw wapen te voeren (artikel 4,§1).
- op aanvraag van een belanghebbende privé persoon of instelling kan de Vlaamse Regering – nadat ze de commissie geraadpleegd heeft – het recht verlenen om een nieuw wapen te voeren (artikel 4,§2).
- om voor de erkenning of verlening in aanmerking te komen moeten de wapens in overeenstemming zijn met de reglementering vastgelegd door de commissie (artikel 5).
- de Vlaamse Regering bepaalt – nadat ze de commissie heeft geraadpleegd – de wijze waarop de inschrijving wordt vastgesteld en bijgehouden (artikel 6,§2).
- de Vlaamse Regering bepaalt – nadat ze de commissie heeft geraadpleegd – de wijze waarop de erkenning of verlening wordt gewijzigd, opgeheven of ingetrokken (artikel 6,§4).
- de Vlaamse Regering bepaalt – nadat ze de commissie heeft geraadpleegd – de wijze waarop de aanvragen worden ingediend, en welke bijkomend documenten eventueel nog bij de aanvraag moeten worden gevoegd (artikel 7,§1).

Het decreet van 27 april 2007 houdende vaststelling van het wapen en de vlag van provincies, gemeenten en districten en de Vlaamse gemeenschapscommissie bepaalt:

- Art. 3, § 3. Binnen drie maanden na de ontvangst van de verordening van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, het provincieraadsbesluit, het gemeenteraadsbesluit of het districtsraadsbesluit neemt de Vlaamse Regering, na advies van de Vlaamse Heraldische Raad, een besluit tot goedkeuring daarvan of richt ze tot de Vlaamse gemeenschapscommissie, de provincie, de gemeente of het district een gemotiveerd verzoek om de verordening of het besluit te herzien. Het advies van de Vlaamse Heraldische Raad, wordt bij dit verzoek gevoegd.

Naast de formele taakstelling functioneert de Vlaamse Heraldische Raad als een aanspreekpunt inzake Heraldiek in Vlaanderen. De raad verleent informeel advies naar aanleiding van uiteenlopende vragen inzake familiewapens en gemeentewapens.

III. SAMENSTELLING

Het besluit van 21 november 2014 tot aanstelling van de voorzitter en de leden van de Vlaamse Heraldische Raad legt de samenstelling van de raad vast.

De raadsleden zijn:

- Luc Duerloo – voorzitter
- Jozef Dauwe
- Erik Houtman
- Véronique Lambert
- Brigitte Meijns
- Steven Thiry
- Patrick van Waterschoot

IV. RAADSVERGADERINGEN 2017

In 2017 gingen 9 raadsvergaderingen door met name op 3/02, 20/03, 24/04, 22/05, 26/06, 25/09, 23/10, 20/11, 18/12.

Aanwezigheden raadsvergaderingen VHR 2017:

	3/02	20/03	24/04	22/05	26/06	25/09	23/10	20/11	18/12	Totaal
Luc Duerloo voorzitter	x	x	x	x	x	x	x	x	x	9
Jozef Dauwe	x		x	x		x	x	x	x	7
Erik Houtman		x			x	x		x	x	5
Véronique Lambert	x	x			x	x	x	x	x	7
Brigitte Meijns		x		x		x				3
Steven Thiry	x	x	x		x	x	x	x	x	8
Patrick van Waterschoot	x		x		x	x		x	x	6

V. WAPENBRIEVEN 2017

De Vlaamse Heraldische Raad heeft in 2017 in totaal 13 wapenbrieven uitgereikt, waarvan 1 wapen voor een instelling en 12 familiewapens. De wapenbrieven werden ingeschreven in het register onder de nummers 237 t.e.m. 249. Tevens werd 1 codicille verleend voor de uitbreiding van een faliewapenen. De codicille werd ingeschreven in het register onder het nummer 225bis.

De plechtige uitreiking van de wapenbrieven door minister-president Geert Bourgeois vond plaats op 2 maart 2018 in het Errera-huis te Brussel.

Nr.	Naam
225bis	Lopez, Xavier Santolaria
237	Fonteyne, Winoc Frans Jozef
238	Loosveldt, Filiep José Gabrielle
239	De Crem, Jean Aimé Louis
240	Busselen, Carl Guy Philip
241	Lagast, Jozef Jan
242	Evers, Karel Mathilda Adriaan
243	Amourette, Dirk
244	De Keyser, Noë Ivan Omer Alice
245	Beke, Johan Maurice Maria Jozef
246	Smet, Dirk
247	Pauselijk Belgisch College
248	Geerts, Jill
249	Goovaerts, Walter

VI. INTERNE WERKING

Het onroerenderfgoeddecreet (artikel 3.12) stelt dat het secretariaat van de VHR wordt uitgeoefend door het secretariaat van de SARO.

Het secretariaat van SARO bestaat uit vier personeelsleden:

Bea Kayaerts - secretaris

Patricia Pauwels - administratief ondersteuner

Pieter Verhoeven - adjunct van de directeur

Tinka Lembrechts – adjunct van de directeur

Bijlage 1: huishoudelijk reglement VHR

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1.

Voor de toepassing van dit huishoudelijk reglement wordt verstaan onder:

1° besluit: het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 betreffende de samenstelling, organisatie en werking van de Vlaamse Heraldische Raad;

2° decreten:

- het decreet van 7 november 1990 houdende vaststelling van het wapen, de vlag, het volkslied en de feestdag van de Vlaamse Gemeenschap;
- het decreet van 27 april 2007 houdende vaststelling van het wapen en de vlag van de provincies, gemeenten en districten en de Vlaamse Gemeenschapscommissie;
- het decreet van 3 februari 1998 houdende vaststelling van het wapen van privépersonen en instellingen;

3° leden: de door de minister benoemde leden van de raad met uitzondering van de voorzitter;

4° minister: de Vlaamse minister bevoegd voor onroerend erfgoed;

5° raad: de Vlaamse Heraldische Raad (VHR) zoals vermeld in artikel 8/1 van het decreet van 3 februari 1998 houdende vaststelling van het wapen van privépersonen en instellingen;

6° SARO: de strategische adviesraad opgericht bij het decreet van 10 maart 2006 houdende de oprichting van de strategische adviesraad Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed;

7° voorzitter: de door de minister benoemde voorzitter van de raad;

8° schriftelijk: per e-mail (bij voorkeur), per brief, of per fax;

9° secretaris: de secretaris van de SARO.

HOOFDSTUK 2. VOORZITTERSCHAP

Artikel 2.

§1. Als de voorzitter niet aanwezig is op een raadsvergadering dan wordt de vergadering voorgezeten door het oudste aanwezig lid.

HOOFDSTUK 3. RAADSVERGADERING

Afdeling 3.1. Bijeenroeping

Artikel 3.

§1. De raad legt de raadsvergaderingen per werkjaar in een kalender vast.

§2. Bij hoogdringendheid kan de voorzitter beslissen om een bijkomende raadsvergadering bijeen te roepen. De leden worden hiervan onmiddellijk op de hoogte gebracht.

§3. De voorzitter moet de raad bijeenroepen bij een verzoek dat uitgaat van minstens de helft van de effectieve leden van de raad. Dit verzoek moet schriftelijk worden gericht aan de voorzitter, met afschrift aan het secretariaat.

Afdeling 3.2. Uitnodiging en agenda

Artikel 4.

Het secretariaat maakt minstens vijf werkdagen voor de raadsvergadering schriftelijk een uitnodiging voor de raadsvergadering over aan de leden. De uitnodiging vermeldt de datum, de plaats en het uur. In bijlage bij de uitnodiging worden de agenda en de bijhorende documenten (ontwerp verslag, ontwerp adviezen en andere documenten) of de digitale toegang tot deze documenten toegevoegd.

Artikel 5.

§1. De voorzitter stelt de agenda in overleg met het secretariaat op.

§2. De leden kunnen schriftelijk agendapunten voorstellen. Deze agendapunten worden bezorgd aan het secretariaat uiterlijk tien werkdagen voorafgaand aan de raadsvergadering. Omwille van hoogdringendheid kan er, in overleg met de voorzitter, afgeweken worden van deze termijn van tien werkdagen.

§3. De raad stelt de definitieve agenda van de raadsvergadering vast als eerste agendapunt van de raadsvergadering.

Afdeling 3.3. Aanwezigheden

Artikel 6.

§1. Leden die verhinderd zijn om deel te nemen aan de raadsvergadering, delen dit zo spoedig mogelijk mee aan het secretariaat.

§2. Tenzij de raad anders beslist kunnen alleen de hierna opgesomde personen aanwezig zijn op de raadsvergadering: (a) de raadsleden, (b) de leden van het secretariaat.

Artikel 7.

De aanwezige leden tekenen op de raadsvergadering de presentielijst.

Artikel 8.

De aanwezige leden, die de presentielijst hebben ondertekend, ontvangen presentiegeld en verplaatsingskosten conform het besluit.

Afdeling 3.4. Beraadslaging

Artikel 9.

De voorzitter: 1° zit de raadsvergadering voor; 2° opent en sluit de raadsvergadering, 3° stelt vast dat het vereist aantal leden aanwezig is; 4° vraagt naar eventuele belangenconflicten, 5° leidt de debatten, 6° waakt over de naleving van het huishoudelijk reglement en de toepassing van de regelgeving.

Artikel 10.

De raad kan alleen geldig beslissen als bij de stemming ten minste de helft van de leden aanwezig is. De raad kan echter, als het vereist aantal leden niet aanwezig is, na een tweede oproep en ongeacht het aantal aanwezige leden, op geldige wijze stemmen over de onderwerpen die voor een tweede maal op de agenda staan.

Als het vereist aantal leden niet aanwezig is kan de voorzitter in uitzonderlijke gevallen beslissen om de goedkeuring van een advies via schriftelijke procedure af te handelen. Het secretariaat legt het advies via een schriftelijke procedure voor goedkeuring voor aan de raad.

Artikel 11.

§1. De dossiers van de aanvragen worden door het secretariaat samengesteld. Alleen aanvragen waarin alle vereiste stukken aanwezig zijn, worden aan de verslaggever bezorgd.

§2. Voor elke aanvraag wordt binnen de raad een verslaggever aangesteld. Deze maakt een kort verslag en kan daarbij een beslissing of alternatieven voorstellen.

§3. De overeenstemming tussen de aanvrager en de raad krijgt zijn neerslag in het ontwerp van wapenbrief. Deze tekst identificeert de begunstigde en geeft een beschrijving van het wapenschild.

§4. De raad moet instemmen met het ontwerp van wapentekening vooraleer de wapenbrief kan worden afgewerkt.

§5. De raad streeft ernaar om op de raadsvergadering bij consensus te beslissen. Als de raad geen consensus kan bereiken, wordt beslist bij meerderheid van de aanwezige leden. Bij gelijkheid van stemmen is de stem van de voorzitter doorslaggevend.

Artikel 12.

§1. Het secretariaat communiceert met de aanvrager en maakt ter goedkeuring het ontwerp van wapenbrief aan de aanvrager over.

§2. Het secretariaat staat in voor de ondertekening van de wapenbrief en voor het bezegelen ervan. Het secretariaat draagt ook zorg voor de inschrijving van de wapenbrief in het wapenregister en voor de publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad.

Afdeling 3.5. Notulen

Artikel 13.

Het secretariaat zorgt voor een ontwerpverslag van de raadsvergadering. Dit ontwerpverslag bevat minstens volgende gegevens: 1° de datum, het aanvangsuur en sluitingsuur van de vergadering; 2° de aanwezige en verontschuldigde leden, 3° de vaststelling dat het vereist aantal leden aanwezig is, 4° de agenda, 5° een samenvatting van de beraadslaging per punt zonder vermelding van de namen van tussenkomende leden en 6° de uitslag van eventuele stemmingen.

Artikel 14.

Het ontwerpverslag van de raadsvergadering wordt ter goedkeuring voorgelegd op de volgende raadsvergadering.

De goedgekeurde notulen worden ondertekend door de voorzitter.

HOOFDSTUK 4. ONTSLAG VAN EEN LID

Artikel 15.

Elk lid dat niet deelneemt aan drie opeenvolgende raadsvergaderingen zonder kennisgeving overeenkomstig artikel 7 van het huishoudelijk reglement is van rechtswege ontslagnemend. Nadat de voorzitter het lid gehoord heeft brengt hij de minister op de hoogte van het ontslag.

Leden die zelf ontslag wensen te nemen, doen dit schriftelijk bij de bevoegde minister en brengen zowel de voorzitter als het secretariaat hiervan schriftelijk op de hoogte.

HOOFDSTUK 5. DEONTOLOGIE

Artikel 16.

Een lid dat, bij de behandeling van een onderwerp, van oordeel is een rechtstreeks of onrechtstreeks persoonlijk belang te hebben of van oordeel is dat dit onderwerp zijn ambtelijke bevoegdheid raakt, woont de beraadslaging over het advies en de eventuele stemming ervan niet bij. Het lid meldt dit ten laatste bij aanvang van de raadsvergadering aan de voorzitter.

Artikel 17.

Als een lid van oordeel is dat een ander lid een rechtstreeks of onrechtstreeks persoonlijk belang of professioneel belang heeft bij een besproken onderwerp of dat dit onderwerp de ambtelijke bevoegdheid van dit lid raakt, dan brengt dit lid dit ten laatste bij aanvang van de raadsvergadering ter kennis aan de voorzitter.

De voorzitter brengt dit, met zijn advies, ter kennis aan het betrokken lid.

Als de voorzitter van oordeel is dat het lid een persoonlijk of professioneel belang heeft bij een besproken onderwerp en het lid weigert zich uit de bespreking van het onderwerp terug te trekken, dan vraagt de voorzitter hierover een geheime stemming. De raad sluit het lid bij een gewone meerderheid uit van de bespreking en de stemming over het onderwerp.

Artikel 18.

De leden zijn gehouden tot discretie en integriteit betreffende de werking van de raad.

Artikel 19.

De leden mogen geen publieke verklaringen afleggen die het normale verloop van de door de decreten ingestelde procedures kunnen hinderen of die op de besluitvorming anticiperen.

Artikel 20.

Enkel de voorzitter is woordvoerder van de raad. De voorzitter kan deze opdracht delegeren aan een ander lid of het secretariaat.

HOOFDSTUK 6. DIVERSE BEPALINGEN

Artikel 21.

De raad kan wijzigingen in dit reglement doorvoeren als minstens de helft van de leden akkoord gaan. Over de wijzigingen wordt beslist op de tweede raadsvergadering na het indienen van de aanvraag tot wijziging.

Artikel 22.

De raad en het secretariaat zijn gevestigd te: Phoenixgebouw, Koning Albert II-laan 19, bus 24, 1210 Brussel.